

Sygn. akt III AUa 920/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2013 r. w Szczecinie

sprawy W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W..

o przywrócenie renty w związku z deportacją

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie W.. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 października 2012 r. sygn. akt VI U 577/11

oddala apelację.

SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 920/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lutego 2011 r., **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu W. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscach odosobnienia.**

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony W. K.. W uzasadnieniu podniósł, że niesłusznie odmówiono mu prawa do renty, w sytuacji gdy w poprzednich latach stwierdzano, że choroby na które cierpi mają związek z dzieciństwem spędzonym na S., a jego stan zdrowia nie uległ poprawie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 31.01.2011r., ustalające iż ubezpieczony jest zdolny do pracy i brak jest niezdolności do pracy w związku z deportacją do ZSRR.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 9 października 2012 r., sygn. akt VI U 577/11 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 23 lutego 2011 r., znak (...) - 1/20 (...) w ten sposób, że przywrócił ubezpieczonemu W. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z deportacją od 1 stycznia 2011 r. do 2 lipca 2017 r.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych. W. K. urodzony dnia (...), przebywał w okresie od marca 1944 roku do maja 1946 roku na deportacji w byłym ZSRR. Ostatnio pobierał rentę w związku z pobytem w miejscach odosobnienia przyznaną decyzją z dnia 08.01.2008r. Świadczenie przysługiwało do dnia 31.12.2010 r. Ubezpieczony cierpi na nadciśnienie tętnicze II stopień (...), dusznicę bolesną stabilną, niedosłuch obustronny z szumami usznymi, stan po operacji przepukliny pachwinowej, organiczne zaburzenia asteniczne miernego stopnia, w wywiadzie zaburzenia adaptacyjne, zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z powodu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych wielopoziomowych i kręgozmyku L-5/S-1, chorobę wielostawową zwyrodnieniową, naczyniopochodne bóle i zawroty głowy, stan po operacji guzków krwawiczych. W. K. jest nadal, po dniu wstrzymania świadczenia częściowo niezdolny w związku z deportacją do 02.07.2017 roku.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie i wskazał za podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 12 ust 2,3 i 4 oraz art. 64 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego(Dz.U z 2002r nr 42 poz. 371, tj). Sąd I instancji podniósł, że do rozstrzygnięcia pozostawała kwestia czy ubezpieczony spełnia warunki niezbędne do uznania, iż jest on osobą niezdolną do pracy, charakteru tej niezdolności tj. czy jest ona trwała czy okresowa, a w szczególności czy niezdolność do pracy pozostaje w związku z deportacją do byłego ZSRR.

Nie dysponując specjalistyczną wiedzą medyczną Sąd I instancji posłużył się przy rozstrzygnięciu istoty sprawy opinią biegłych lekarzy sądowych.

Biegli sądowi wydając opinię co do stanu zdrowia ubezpieczonego w różnych trzech składach osobowych, uznali, że W. K. jest nadal częściowo niezdolny do pracy w związku z deportacją. Przyczyną tej niezdolności są schorzenia narządu ruchu, które w stosunku do wieku i stanu innych osób w tym wieku są znacznie większe. Choroby będące skutkiem deportacji były już przedmiotem analizy w 2001 r. i od tego czasu nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia ubezpieczonego.

Sąd podzielił opinie biegłych w zakresie istnienia dalszej niezdolności do pracy w związku z deportacją. Opinie są bowiem rzetelne i logicznie uzasadnione. Znaczące jest, że organ rentowy również ostatecznie przyznał istnienie takiej niezdolności czyniąc tę okoliczność niesporną w sprawie.

Spór dotyczył czasu trwania orzeczonej niezdolności do pracy. Biegli sądowi w opiniach wydanych w dniach 14.10.2011 r. i 12.01.2012 r. orzekali istnienie niezdolności do pracy na dwa lata. Te opinie w tym zakresie zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługują na uwzględnienie. Sąd meriti podzielił natomiast opinię z dnia 03.07.2012 r. o dalszej 5 - letniej niezdolności do pracy ubezpieczonego od daty badania przez biegłych. Biegli w tej opinii uznali, że nie ma rokowań co do odzyskania zdolności przez ubezpieczonego do pracy przed upływem tego okresu. Konkluzja ta w świetle okoliczności sprawy jest słuszna, jeżeli uwzględni się, że W. K. pobiera rentę w związku z

deportacją od 12 lat, aktualnie ma 68 lat, a zatem brak jest przesłanek do twierdzenia, że narząd ruchu ubezpieczonego ulegnie poprawie do grudnia 2012 roku. Duże zmiany zwyrodnieniowe i dyskopatyczne powodujące przewlekły zespół bólowy zostały stwierdzone podczas badania ubezpieczonego w lipcu 2012 roku. Zatem za prawidłowe należy uznać stanowisko biegłych o niezdolności do pracy ubezpieczonego na okres 5 lat od dnia badania przez biegłych.

Uznając zasadność odwołania Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc jak w wyroku, przywracając ubezpieczonej prawo do renty poczynając od pierwszego dnia wstrzymania wypłaty świadczenia na stałe.

Apelację od wyroku wniósł organ rentowy, który wydanemu rozstrzygnięciu zarzucił:

- naruszenie przepisów postępowania- art. 227k.p.c, polegające na pominięciu przez Sąd Okręgowy wyjaśnienia i ustalenia istotnej dla sprawy okoliczności, czyli nie przeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego i nie rozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny, a zupełnie dowolny okoliczności, dotyczącej oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego w związku z deportacją poprzez przywrócenie ubezpieczonemu, w oparciu o opinię biegłych sądowych ortopedy i neurologa z dnia 03.07.2012r., prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z deportacją na okres od 01.01.2011r. do 02.07.2017r.

- w tym zakresie zaniechanie przez Sąd przeprowadzenia istotnych ustaleń i wyjaśnień co do długości trwania przedmiotowej niezdolności, w szczególności wobec odmiennych konstatacji z opinii powołanych w sprawie biegłych sądowych: z dnia 14.10.2011r. i z dnia 12.01.2012r. oraz opinii uzupełniającej z dnia 06.04.2012r., stwierdzających u ubezpieczonego przedmiotową niezdolność wyłącznie na okres 2 lat, co stanowi ponadto naruszenie przez Sąd przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c, które to uchybienia miały istotny wpływ na wynik sprawy.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania,

ewentualnie;

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego jej rozpoznania.

Uzasadniając powyższe apelujący wskazał, że Sąd Okręgowy pominął przy wydaniu zaskarżonego wyroku opinie wydane przez biegłych dniami 14.10.2011r. i 12.01.2012r. oraz opinię uzupełniającą z dnia 06.04.2012r. Opinie te wydane przez dwa zespoły biegłych o specjalizacjach adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego, były odmienne w zakresie wniosków od opinii z dnia 3.07.2012 r. na której oparł się Sąd meriti. Rozbieżności te były zaś istotnymi w sprawie. Sąd I instancji nie rozstrzygnął zatem istoty sporu i nie wyjaśnił okoliczności, dotyczącej rzeczywistego czasu trwania niezdolności do pracy ubezpieczonego w związku z deportacją. W tym zakresie Sąd błędnie zaniechał istotnych ustaleń i wyjaśnień co do długości trwania przedmiotowej niezdolności, w szczególności wobec odmiennych konstatacji wymienionych opinii biegłych co do czasu trwania niezdolności do pracy. Nadto Sąd nie podał przyczyn, dla których opiniom biegłych sądowych z dnia 14.10.2011r. i z dnia 12.01.2012r. odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, czym naruszył dyspozycję przepisu art. 328 § 2 k.p.c.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

Zaskarżone rozstrzygnięcie, jest bowiem prawidłowe, a Sąd Apelacyjny w pełni aprobuje argumenty podane przez Sąd Okręgowy zarówno co do oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego, jej związku z deportacją, jak i czasu trwania tej niezdolności. Organ rentowy w złożonej apelacji co do zasady nie kwestionuje ustaleń sądu I instancji odnośnie stanu zdrowia ubezpieczonego, w szczególności rodzaju stwierdzonych u niego schorzeń i powstałej na ich skutek niezdolności do pracy. Jednocześnie przed przystąpieniem do oceny zarzutów apelacji podkreślić należy, że apelujący, mimo stanowiska organu rentowego wyrażonego w piśmie z dnia 31.08.2012r., we wnioskach apelacji wnosi o oddalenie odwołania w całości, a w uzasadnieniu podnosi, że nie wyjaśniono okoliczności dotyczącej niezdolności do pracy ubezpieczonego w związku z deportacją, co sugeruje, że kwestionuje on również ustalenie związku deportacji z występującymi u ubezpieczonego schorzeniami, a zatem że podważa istotne okoliczności dla przyznania prawa do rozważanego tutaj świadczenia, a alternatywnie kwestionuje ustalony przez Sąd meriti okres niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Przechodząc do oceny zarzutów apelacji stwierdzić należy, że są one nieprzekonujące, pozbawione merytorycznego uzasadnienia i stanowią jedynie polemikę z prawidłową oceną zgromadzonego materiału dowodowego i dokonany na tej podstawie ustaleniami. Przede wszystkim bezzasadny jest zarzut niewyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy oraz wniosek zawarty w środku odwoławczym o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ sprawa została wyjaśniona w stopniu pozwalającym na jej merytoryczne rozstrzygnięcie. W ramach ustaleń faktycznych w zakresie oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, jego związku z deportacją, koniecznej dla oceny spełnienia przesłanek dochodzonego świadczenia, a także okresu niezdolności do pracy, Sąd Odwoławczy za w pełni wystarczające uznał złożone przed Sądem pierwszej instancji opinie sądowno-lekarskie w szczególności w kontekście podnoszonych przez apelującego w toku procesu okoliczności o niewyjaśnieniu, dlaczego schorzenia na które cierpi ubezpieczony mają związek z deportacją i jaki jest okres niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Analiza wszystkich wydanych w sprawie opinii biegłych (a zatem z dnia 14.10.2011r., 12.01.2012r., 6.04.2012r. i 3.07.2012r.) prowadzi do konstatacji, że opiniujący w sprawie lekarze biegli sądowi zajęli zbieżne stanowiska co do tego, że ubezpieczony jest nadal częściowo niezdolny do pracy w związku z deportacją do byłego ZSRR. Biegli wyjaśnili, że podstawą orzeczenia niezdolności do pracy ubezpieczonego są schorzenia narządu ruchu, które są znacznie większe w stosunku do wieku i stanu innych osób będących w tym samym wieku co ubezpieczony. Nadto biegli wskazali, że nie dostrzegają poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego, akcentując przy tym niewytłumaczalność radykalnej zmiany wcześniejszych orzeczeń lekarzy orzeczników ZUS, szczególnie że nie sposób nawet dopatrzeć się liberalnych decyzji orzeczników co do ubezpieczonego w przeszłości. Dlatego też ich stanowisko jest odmienne od tego wyrażonego przez Komisję Lekarską ZUS z dnia 31 stycznia 2011 r. Stwierdzić trzeba, że w wydanych w sprawie opiniach lekarskich biegli wyczerpująco uzasadnili swoje stanowisko, co do powstania u ubezpieczonego zespołu bólowego szyjnego i lędźwiowego w wyniku zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa oraz zespołu bólowego wielostawowego, zwłaszcza stawów kolanowych i biodrowych oraz związku tych schorzeń z pobytem na deportacji. Biegli prawidłowo odwołali się w tej mierze do własnych badań zwłaszcza neurologicznych, jak również wcześniejszych ustaleń lekarzy orzeczników ZUS oraz zespołów biegłych orzekających co do stanu zdrowia ubezpieczonego we wcześniej toczących się postępowaniach. Twierdzenia organu rentowego, który nota bene w piśmie z dnia 31.08.2012r. uznał niezdolność do pracy ubezpieczonego w związku z deportacją na okres do 31.12.2012r. (k.125) są zatem nieusprawiedliwione, także w kontekście wcześniej wydawanych w sprawie ubezpieczonego opinii biegłych, w tym m.in. opinią biegłych z dnia 12.04.2001r. wydaną w sprawie VI U 382/01 (k. 33 akt tej sprawy), gdzie schorzenia neurologiczne ubezpieczonego powiązane z trudnymi warunkami bytowymi w dzieciństwie, jak niedożywienie, brak higieny, trudne warunki mieszkaniowe, co miało wpływ na rozwój organizmu ubezpieczonego, szczególnie układu kostno – stawowego. Wniosek ten koresponduje w pełni z uzasadnieniem opinii z dnia 14.10.2011r. wydanej w niniejszej sprawie, gdzie schorzenia wnioskodawcy również powiązane z trudnymi warunkami jakie panowały na S.. Sporządzone opinie w rozważanym tutaj zakresie są wyczerpujące i dają pełną odpowiedź na pytania postawione w

tezach dowodowych przez Sąd Okręgowy, a jednocześnie nie budzi zastrzeżeń logika wypływających z nich wniosków oraz przyjęty przez opiniujących sposób rozumowania. Stanowisko biegłych jest jednoznaczne, wyraźne i stanowcze, oparte na analizie całokształtu dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie, a także na własnych badaniach biegłych. Sąd Odwoławczy uznaje zgromadzone opinie za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Weryfikując wszystkie wydane w sprawie opinie w zakresie czasu trwania niezdolności ubezpieczonego do pracy przyjąć należało, podobnie, jak uczynił to Sąd I instancji, ze względu na logiczne wnioski, iż w tym zakresie bardziej przekonująca od pozostałych wydanych w sprawie opinii, jest opinia wydana przez biegłych ortopedę i neurologa w dniu 3.07.2012r., określająca częściową niezdolność ubezpieczonego do pracy na okres 5 lat od dnia badania. Biegli we wskazanej opinii przeanalizowali wszystkie schorzenia dotyczące ubezpieczonego, mieli na względzie wydane wcześniej opinie i w sposób prawidłowy przyjęli, że rzeczywiście brak jest podstaw do przyjęcia, że stan zdrowia W. K. uległ poprawie i że istnieją jakiegokolwiek realne szanse na poprawę stanu zdrowia wnioskodawcy do końca 2012r. Mimo zatem tego, że nie ma zasadniczych różnic, jak starał się to wykazać skarżący, pomiędzy wydanymi w sprawie opiniami, gdyż opinie te w istocie co do szans poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego nie odbiegają od siebie, to w zakresie czasu trwania niezdolności do pracy przyjąć należało ustalenie zawarte w opinii z dnia 3.07.2012r., iż okres częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonego to 5 lat od dnia badania. Uwzględniając bowiem wiek ubezpieczonego (68 lat), a także jego schorzenia, głównie na podłożu neurologicznym, które powodują postępujący przewlekły zespół bólowy szyjny i lędźwiowo – krzyżowy na tle zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych, jedynym przekonującym i logicznym wnioskiem jest ten, że nie było szans na odzyskanie przez ubezpieczonego zdolności do pracy do końca 2012 r., a przyznanie świadczenia, jedynie do tego czasu, byłoby zabiegiem nieuprawnionym i zupełnie nieekonomicznym. Różnice zatem w opiniach biegłych jedynie co do czasu trwania niezdolności do pracy ubezpieczonego nie wymagały dopuszczania dowodu z kolejnych opinii biegłych i niepodzielenie stanowisk biegłych w rozważanej tutaj kwestii wyrażonych w opiniach z 14.10.2011r., 12.01.2012r. i 6.04.2012r., a uwzględnienie poglądu biegłych zawartego w opinii z dnia 3.07.2012 r., wskazującego że należy orzec niezdolność do pracy ubezpieczonego na okres dłuższy, nie stało na przeszkodzie do wydania w sprawie merytorycznego rozstrzygnięcia. Wbrew stanowisku apelującego, w sprawie nie doszło zatem też do naruszenia przepisu art. 227 k.p.c. Okoliczności dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonego i jego wieku, ale także wymowa wydanych w sprawie wszystkich opinii biegłych, wskazujących jednoznacznie na brak poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego, a wręcz postępowanie schorzeń neurologicznych jest taka, że nie sposób zgodzić się z organem rentowym, że niezdolność do pracy ubezpieczonego powinna być orzeczona na okres 2 lat. Sądowi I instancji w kontekście ustalenia okresu niezdolności ubezpieczonego do pracy zgromadzone dowody ocenił bez naruszenia granic zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Zarzuty apelacji w zakresie naruszenia wymienionego tutaj przepisu są zaś zupełnie niezasadne, gdyż nie może być wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł w sentencji.

SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk